

# VENSTRES PROGRAM FOR NITTEDAL 2011–2015

## 1. Venstre – et liberalt verdivalg

Venstres grunnidé bygger på personlig frihet og sosialt ansvar.

Venstres visjon er et liberalt og inkluderende samfunn hvor hver enkelt har frihet og mulighet til å skape seg et godt liv, og der vi sammen tar ansvar for fellesskapet og miljøet. Vi tror at rettferdige spilleregler, mer mangfold og økt rom for personlig frihet og livsutfoldelse vil gi et mer inkluderende og menneskevennlig samfunn.

Venstres ideal er et åpent samfunn av frie og myndige borgere, hvor alle har en reell mulighet for livsberikelse og personlig vekst. Vi vil hele tiden kjempe for et bredt demokratisk engasjement og invitere flest mulig til å ta del i utviklingen i eget nærmiljø og lokalsamfunn.

Venstre er uavhengig av alle organiserte særinteresser. Derfor er Venstres politikk preget av et fordomsfritt og liberalt engasjement for det felles beste – av langsiktige fellesinteresser, ansvarlighet og omtanke for framtiden.

Norge trenger en ny kurs som setter folk først og systemer og særinteresser i andre rekke. Venstres kandidater vil derfor be om velgernes tillit ved høstens lokalvalg for å gjennomføre en storsatsing på utdanning, nyskapende næringsliv og gjøre Norge til et miljøpolitisk foregangsland. Venstre vil reformere velferdssamfunnet gjennom prioritering og modernisering, gjennom et sterkere lokaldemokrati og mer omsorg til dem som trenger det mest.

## 2. Venstres visjon for Nittedal

Venstre vil at Nittedal skal være den grønne kulturbygda. Det skal være et godt sted å bo, et attraktivt sted å jobbe, et sted for opplevelser og et sted der du får pleie og omsorg når du trenger det. Folk i Nittedal skal oppleve felles identitet og tilhørighet til lokalsamfunnet vårt. Politikerne og kommuneadministrasjonen skal skape rammebetingelsene. Men en god samfunnsutvikling får vi ikke minst ved å motivere og støtte lag og foreninger innen kultur, idrett og annet frivillig arbeid. Vi skal utvikle en skole med god kunnskapsformidling, og med stor metodefrihet til den enkelte skole og lærer. Vi vil utnytte skaperkraften i det lokale næringslivet. Og ikke minst: skape et enda flottere Nittedal, både når det gjelder utseende og innhold. Nittedal – et sted med identitet, et sted å være stolt av.

### 2.1 Strategiske mål for perioden 2011-2015

Venstre vil ha en samfunnsutvikling som gjør det attraktivt for innbyggere å bo og arbeide i Nittedal. Folk skal kunne skape og delta i opplevelser i kommunen vår.

Venstre vil bygge et sterkt **sentrum på Rotnes** der det skal tilrettelegges for et bredt servicetilbud og opplevelsessenter med Prøysentorget og **kulturhuset** som det naturlige samlingsstedet for hele bygda.

Den grønne kulturbygda Nittedal skal utvikle seg positivt ved en sterk satsing på **frivillighet**. Kommunens ansvar blir å tilrettelegge med arenaer for kultur og idrett, og skape gode rammebetingelser for å videreutvikle frivilligheten. Vi vil satse på forebyggende helsearbeid for at innbyggerne kan være mest mulig friske og arbeidsføre.

Alle skal ha samme adgang til utdanning og kunnskap uavhengig av sosial eller kulturell bakgrunn. Venstre har som mål å gjenreise respekten for **kunnskap** og dannelse, og gjøre skolene i Nittedal enda bedre. Læreren skal være en aktiv kunnskapsformidler for elevene, og målsetningen må være at elevene opplever det både som en plikt og en glede å tilegne seg kunnskap.

En helhetlig plan for **pleie og omsorg** skal legges til grunn for å håndtere de økende og endrede behov innen dette området. Varm velferd handler om pasienten først, og den som gir pleie og omsorg. Det er viktig å skape hyggelige møtesteder, ikke bare institusjon.

Venstre tar **miljøet** på alvor. Vi vil gjøre bygda vår vakrere ved å stille krav til utforming av bygninger og offentlige møtesteder. Vi legger stor vekt på å gjøre **Nitelva** tilgjengelig og fjerne forurensning fra elva. Venstre vil **modernisere** og foreta en **prioritering** av oppgavene i kommunen. Bygdas innbyggere skal nyte godt av kommunens høye kompetanse både innen samfunnsutvikling og tjenesteproduksjon.

## 3. Venstres hovedsaker

### **En moderne miljønasjon**

Miljø er av avgjørende betydning for livskvaliteten. Miljø- og klimapolitikk er blitt vår tids globale hovedutfordring. Venstre vil videreføre sitt tydelige engasjement for at Nittedal kommune tar ansvar i en nødvendig global dugnad på dette området. Vi vil legge forholdene til rette for at kommunens innbyggere skal kunne velge ressurs- og miljøvennlige løsninger i arbeid og dagligliv. Venstre er opptatt av å sikre kommunens grøntområder.

### **Mer til de som trenger det mest**

Alle innbyggere skal ha en mulighet til å bo og virke på en meningsfull måte i Nittedal. Boligpolitikken må gjøre det mulig for unge å etablere seg i kommunen. Det må legges til rette for at eldre og uføre kan bo lengst mulig hjemme og at tilstrekkelig antall institusjonsplasser kan tilbys. Innbyggere med spesielle behov knyttet til rus, psykiatri og funksjonshemming, skal garanteres rettssikkerhet og kommunal bistand.

### **Et kreativt og nyskapende Norge**

Venstre vil arbeide for en politikk som bidrar til å opprettholde sysselsettingen i kommunen, og som gjør det attraktivt å etablere nye bedrifter og drive variert næringsvirksomhet. Vi vil etablere landsbyen Rotnes og området rundt Mosenteret som Nittedals framtidige sentrum.

Hagan og Åneby skal videreutvikles som nærmiljøsentra. Boligpolitikken må utformes slik at næringsliv og offentlig virksomhet får tilgang til kvalifisert arbeidskraft med variert bakgrunn.

### **En skole for kunnskap og like muligheter**

Skal vi gi barna våre den skolen de fortjener, må vi starte med lærerne. Venstre vil styrke den offentlige skolen, særlig gjennom å gjenreise respekten for læreren og fagkunnskapen. Vi vil arbeide for en skole som bidrar til å gi en meningsfull skoletid og et høyt allment kunnskapsnivå og ferdigheter som grunnlag for gode personlige utviklingsmuligheter for alle.

## **4. Nittedal som miljøkommune**

Nittedal kommune har utarbeidet en klima- og energiplan for å redusere utslippene av klimagasser. Befolkningen har rundet 21 000 personer i Nittedal. Vi blir stadig flere, og arealbehovene øker. Vi har et flott kulturlandskap tett på boligområdene og tilgang til Marka og Nitelva. Nittedal skal fortsatt være en grønn bygd. Skogen, åsene, elva og spesielt det ubebygde nærmiljøet er viktige ressurser, og må bevares slik. Mulighetene for friluftsliv er hovedårsaken til at mange flytter til Nittedal og at de trives her. Et godt naturmiljø sikrer et variert friluftsliv.

#### Nittedal Venstre vil:

- at kommunens klima- og energiplan skal forplikte seg til å redusere utslipp av klimagasser.
- prioritere gjennomføring av klimatiltak i klima- og energiplanen. Det skal gjennomføres energiøkonomisering og miljøvennlige oppvarmingsløsninger i kommunale bygg og anlegg.
- halvere utslipp av klimagasser i kommunen fra 1990-nivå innen 2030.
- at all oljefyring i kommunale bygg må erstattes med fornybar energi.
- satse på energiøkonomisering i alle kommunale bygninger og legge til rette for mer miljøvennlige oppvarmingsløsninger i kommunale bygg og anlegg.
- etablere et system for «grønt regnskap» som muliggjør måling og sammenligning av alle kommunale bygg, anlegg og tjenesteheter hva angår energibruk og øvrig ressursbruk.
- styrke informasjon og veiledning om energibruk og sparing, blant annet fleksible energikilder, vannbåren varme og varmepumper.
- at Nittedal skal bli medeier i NRA eller inngå et samarbeid med Oslo kommune vedrørende håndtering av avløp.
- ha en kraftig bedring av vannkvaliteten slik at vi kan bade i Nitelva helt ned til Åros. Dette gjøres ved å redusere utslippene og utbedre kloakknett.
- etablere en elvesti langs Nitelva, i første omgang mellom Slattum og Åros bro.
- verne om markagrensen, og innlemme området Berger Skog i marka.
- styrke allmennhetens adgang til ferdsel i marka og langs Nitelva.
- samarbeide med skogeiere og interesseorganisasjoner om en utvikling av skogen til beste for alle.
- bevare hundremeterskoger som ligger tett ved boligområdene.
- ta vare på det biologiske mangfoldet.
- at kulturlandskapet og dyrket mark skal vernes. Det legges ikke opp til spredt boligbygging, men sentrums- og stedsutviklingen i midtbygda vil kreve omdisponering av noe dyrket mark.
- styre videre senterutvikling i kommunen til de eksisterende sentra Rotnes Sør (Mo), Hagan og Åneby.

- gjøre bygda vår vakrere ved å stille krav til utforming av bygninger og offentlige møtesteder.
- legge forholdene til rette for at vi kan gjøre det pent i bygda. Vi foreslår konkurranse blant elevene på bygdas skoler om å gjøre skoleområdene penest mulig.
- opprette skjønnhetsråd og byggeskikkutvalg.
- øke innsatsen når det gjelder vedlikehold av bygninger, idrettsanlegg og veier som kommunen har ansvaret for.
- bidra til gjennomføringen av gode nærmiljøtiltak (Lokal agenda 21 – LA21).
- stimulere til reduksjon i avfallsmengden pr. innbygger ved økt kildesortering, økt gjenvinningsgrad, innsamling av organisk avfall og hjemmekompostering. Renovasjonsavgiften endres slik at miljøvennlig håndtering av avfall lønner seg.
- at det må settes ut søppelstativer på offentlige møtesteder og organiseres regelmessig tømming.
- ha gratis levering av søppel for privatpersoner på miljøstasjonene.
- støtte det lokale miljøarbeidet tilknyttet Miljøhuset Gnisten.

## 5. Miljøvennlige og trygge transportløsninger

Svært mange av bygdas yrkesaktive vil fortsatt ha sitt arbeid i Oslo. Gode kommunikasjoner må til for å verne om miljøet og for at folk ikke skal slite seg ut på å reise. Alle ønsker effektiv og rask transport til og fra jobb, skole og andre aktiviteter. Venstre er opptatt av at transportløsningene også er miljøvennlige og trygge. Vi vil satse kraftig på å utvikle kollektivtilbudet som et konkurransedyktig alternativ til bruk av egen bil. Venstre vil påskynde investeringene i trafiksikkerhetstiltak for å redusere det høye antallet trafikkulykker. Vi er tilfreds med det økte tilbudet vi har fått på Gjøvikbanen etter at den ble konkurranseutsatt da Venstre satt i regjering. Det må utvikles miljøvennlige transportløsninger for å redusere utslippene av klimagasser.

### Nittedal Venstre vil:

- at flere kan ta toget! Vi vil arbeide aktivt for et enda bedre tilbud på Gjøvikbanen.
- ha punktlig og raskere busstilbud til og fra Oslo.
- arbeide for å videreutvikle lokalbusstilbudet.
- vurdere mulighetene for å forlenge T-banen fra Vestli til Hagan.
- legge Rv4 gjennom sentrumsområdet i ny trase slik at midtbyen (kvadraturen) på Mo kan bygges ut.
- arbeide for en riksvei 4 - løsning med trasé på vestsiden av dalen med tunnel under Rotnes.
- ha bedre vedlikehold av kommunale veier.
- arbeide for å stille krav til mest mulig fysisk skille mellom biler og fotgjengere i nye boligområder og ved oppgradering av de etablerte områdene. Vi vil at boligveiene skal være «veier der det bare er tillatt å kjøre med ekstra stor forsiktighet».
- ha sikker vei til og fra skoler og barnehager, og prioritere trafiksikring i disse områdene.
- arbeide for et bedre og mer sammenhengende sykkelveinett, som foretrekkes også av syklister til og fra jobb eller skole.
- ta i bruk mer klimavennlige drivstoff/energiløsninger for kommunale kjøretøy.
- arbeide for å etablere fyllestasjoner for biodrivstoff i hele kommunen.
- at det må bygges en undergang mellom Tumyrveien og Vestliveien ved Nittedal stasjon. Denne undergangen er svært viktig for trafiksikkerheten i området.

## 6. Et levende lokaldemokrati

Lokalt selvstyre innebærer at borgerne og de lokale folkevalgte får frihet til å forme sitt eget lokalsamfunn. Detaljstyring og detaljkrav fra staten til rapportering må begrenses til fordel for et friere og mer levende lokalt folkestyre. Det styrende prinsippet for Venstre er at avgjørelser skal tas og oppgaver løses nærmest mulig den avgjørelsen gjelder. Venstre er opptatt av at lokaldemokratiet skal fungere best mulig, slik at flest mulig av

kommunens innbyggere gis reell mulighet til å engasjere seg i lokalpolitikken, med et tidsforbruk som er overkommelig. Måten vi organiserer den demokratiske styringen av kommunen på må løpende tilpasses kravene i samfunnet, den kommunale utvikling og borgernes behov.

#### Nittedal Venstre vil:

- ha en åpenhet som er i henhold til offentlighetsloven, og vil følge opp at kommunen etterlever disse viktige prinsippene.
- at det skal innføres stemmerett for alle over 16 år.
- at kommunen skal ha myndighet til å innføre direktevalg av ordfører.
- at det åpnes for flere deltidspolitikere i de mest arbeidskrevende posisjoner. Disse godtgjøres eller frikjøpes fra daglig arbeid for tidsmessig å kunne følge opp politikerforpliktelsene.
- at politikerne tar ombudsrollen for alle innbyggerne i kommunen, og ansvaret for den helhetlige kvalitetssikringen av alle tjenester.
- å vurdere den lokale styringsmodellen og tilpasse den til de lokale forholdene.
- at kommunen må sikres reelt selvstyre ved at Stortinget avskaffer muligheten til detaljstyring.
- at Stortinget reduserer øremerkingen av midler fra staten til kommunene.
- at kommunen skal være med på å bestemme sitt eget skattenivå. Rådgivende folkeavstemninger bør brukes i forbindelse med slike skattevedtak.
- styrke innflytelsen for velforeninger og styrke samhandlingen mellom kommunen og foreningsliv i saker som angår nærmiljøet.
- sikre god kommunal informasjon til innbyggere med lese- og skrivevansker, samt innbyggere med annet morsmål enn norsk.

## **7. Kvalitet på kommunale tjenester**

Venstre vil ha fokus på kvalitet på de kommunale tjenestene, rettsikkerhet for kommunens borgere og kostnadseffektivisering. Vi vil understreke viktigheten av kontinuerlig kompetanseutvikling i kommuneorganisasjonen.

Konkurransesutsetting kan være et aktuelt og riktig virkemiddel, men krever at kommunen har god kompetanse og kan som bestiller kvalitetssikre leveransene fra utførende leverandør. Venstre ser at konkurransesutsetting kan bli dyrt for kommunen, men åpner for å benytte dette virkemidlet dersom kommunens interesser kan ivaretas på en god måte. Venstre søker de gode løsningene, det som fungerer.

#### Nittedal Venstre vil:

- motvirke korrupsjon og maktkonsentrasjoner gjennom holdningsskapende arbeid, gjennomføring av gode prosesser og kontrollfunksjoner.
- styrke rettsikkerheten for kommunens borgere gjennom økt fokus i den kommunale forvaltning på etiske retningslinjer og saksbehandlingskravene i forvaltningslov og kommunelov.
- at Nittedal kommune skal være en kommune for rettferdig handel (Fair Trade).
- at kommunen skal være service-innstilt.
- sikre effektive kommunale tjenester og god økonomistyring.
- vil gjennomføre rekrutteringstiltak og arbeidsforhold som sikrer tilstrekkelig bemanning og gjør det interessant for kompetente personer å arbeide for Nittedal kommune.
- satse på kompetanseutvikling og rekruttering av dyktige medarbeidere i kommunen.
- styrke samarbeidet mellom kommunen og frivillige organisasjoner.
- at enkelte stillinger for toppledere (slik som rådmann) og virksomhetsledere avtales med resultatmål eller på åremål.
- ha fokus på kvalitet og kontrollmuligheter ved eventuell konkurransesutsetting av kommunale tjenester.
- utnytte mulighetene ved interkommunalt samarbeid.
- vurdere hvordan brann- og ulykkesvern kan organiseres mest mulig effektivt på kort og lang sikt, bl.a. gjennom felles brannvesen med våre nabokommuner.
- vurdere konkurransesutsetting av enkelte kommunale tjenester.

- at kommunens hjemmesider skal brukes til effektiv samhandling mellom kommunen og innbyggerne.
- sikre universell utforming som grunnleggende prinsipp i kommunal virksomhet.

## 8. Boligpolitikk med mulighet for alle

I et langsiktig perspektiv satses det på at utbyggingen av boliger i Nittedal skal skje ved fortetting og utvidelse av tettstedene. Venstre ønsker at Nittedal skal legge til rette for en variert sammensatt befolkning, både alders- og inntektsmessig. Dette krever et boligtilbud som teknisk og prismessig er tilpasset alle befolkningsgrupper. For å opprettholde miljøkvalitetene i Nittedal må arealtilgangen til nybygging av boliger likevel begrenses, og lokaliseres spesielt mot sentrumsområdene og ferdseisårer. Det er fortsatt helt nødvendig med en sterk kommunal styring av boligbyggingen overalt i bygda. Det er behov for rimelige leiligheter (førstegangsboliger) til ungdom og småbarnsfamilier. Disse kan være utleieboliger, men det bør etter Venstres mening legges til rette for at folk i størst mulig utstrekning kan eie sin egen bolig - uansett størrelse.

### Nittedal Venstre vil:

- ha en moderat boligbygging med en befolkningsvekst rundt 1,7 prosent pr år.
- ha universell utforming av nye boligprosjekter, for å gi bruks- og adkomstmuligheter for alle brukergrupper.
- utvikle Rotnesområdet, både ved Kruttverket og områdene ved Nittedal stasjon.
- at Riksvei 4 legges i ny trase for å gi utviklingsareal i sentrum.
- at Midtbyen, den såkalte kvadraturen, skal bygges ut først.
- at alternative løsninger til tung utbygging av Mo gård (arealene vest for Mosenteret) skal utredes, spesielt med hensyn til hvordan disse arealene kan støtte opp under Nittedals identitet og stedsutvikling, og hvordan området kan integreres med det øvrige sentrumsområdet.
- at alternative arealer for boligbygging rundt sentrumsområdet utredes nærmere. Mest aktuelt er lisonen sør for Svartkruttveien og vest for de flate arealene på Mo gård (delområde VI).
- at estetikk skal være et vesentlig element i stedsutviklingen for sentrumsområdet, og at høyden på bygningene i sentrumsområdet må være tilpasset det stedet vi ønsker å skape.
- at tomter til kulturhus, kirke, skole og eldreinstitusjon må avsettes snarest mulig slik at tomtespørsmålet ikke står til hinder for realiseringen av disse prosjektene.
- helhetlige løsninger for parkering må etableres i sentrumsområdet. De konkrete parkerings-løsningene må bl.a. ta hensyn til sambruk, estetikk og økonomi.
- at sentralidrettsanlegget beholdes der det ligger i dag. Det må avsettes tilleggsarealer til idrettsformål, som supplement til sentralidrettsanlegget.
- at boligbyggingen i hovedsak skal skje i områder med nærhet til offentlig kommunikasjon med jevnlig avganger.
- ha høy arealutnyttelse på nye boligfelt, av hensyn til miljø og bokostnader.
- støtte søknader om fortetting til flergenerasjonsetablering.
- ikke innføre eiendomsskatt for å dekke kommunens løpende driftskostnader. Dersom eiendomsskatt innføres, skal inntektene øremerkes investeringsformål, og gjelde for en tidsbegrenset periode.
- utvikle et variert og tilpasset boligtilbud til funksjonshemmede i etableringsfasen.
- utvikle et boligtilbud tilpasset behovene til ungdom og førstegangsetablerere.
- at byggefelt planlegges med sikte på å oppnå spredt alderssammensetning i de ulike lokalmiljøene. Dette tilsier mer variert utbygging – både leiligheter, rekkehus og eneboliger.
- at boligfelt planlegges for bruk av ny fornybar energi og lavt energiforbruk.
- at brukere av tilrettelagte boliger og omsorgsboliger gis reell mulighet til kjøp av egen bolig.
- stimulere til bygging av miljøvennlige boliger med hensyn til materialvalg og oppvarming.

## 9. Et nyskapende næringsliv

Venstre vil fremme et kreativt og nyskapende Nittedal som stimulerer til vekst, nyetableringer og flere lokale arbeidsplasser. Nittedal må utvikle et mer variert næringsliv, og spesielt satse på etablering av kunnskapsbedrifter. Kommunen har et godt utgangspunkt for etablering av næringsvirksomhet, gjennom variert kompetanse i befolkningen, nærhet til sentrale markeder, viktig infrastruktur og en rik natur. Venstre er opptatt av gründernes muligheter i Nittedal, som det nødvendige såkorn for framtidens arbeidsplasser og verdiskaping.

Et variert og attraktivt næringsliv vil gi innbyggerne en sterkere tilknytning til bygda. Det lokale næringslivet bør kunne tilby de fleste varer og tjenester innen kommunens grenser. Vi vil ha forutsigbare rammebetingelser for både ny og eksisterende virksomhet. En god næringsutvikling er viktig for å styrke kommunens inntektsgrunnlag.

#### Nittedal Venstre vil:

- satse på å utvikle Rotnes til en trivelig og mangfoldig landsby! Det må legges vekt på en planmessig utvikling av sentrumsnære boliger, tilrettelegging av attraktive lokaler for små handels-, service-, kultur- og kunnskapsbedrifter – kombinert med en bevisst satsing på landskapsforskjønnelse og god byggeskikk. Sammen med blant annet kulturhus, bibliotek, eldresenter og utesteder, vil vi omgjøre sentrum i Nittedal til et sted for opplevelser. Alt innenfor et landsbykonsept.
- prioritere at kommunen utvikler seg til en bedre serviceyter overfor næringslivet, med tilstrekkelig kapasitet, slik at det blir lettere å starte opp og drive næring i Nittedal.
- legge vekt på at det skapes en positiv og gjensidig stimulerende utviklingsdialog mellom kommunen, det eksisterende næringslivet og alle som er interessert i å starte ny virksomhet. Det er ønskelig med et nærmere samarbeid mellom næringsliv og grunnskole i Nittedal.
- at det skal gjøres enkelt og attraktivt å utvikle næringsvirksomhet med utgangspunkt i kulturvirksomhet – et viktig bidrag til et levende lokalsamfunn med landsbykvaliteter.
- vil stimulere til et variert og framtidsrettet landbruk, som også kan gi verdifulle tilskudd til vår næringsutvikling gjennom innovasjon og nyskaping knyttet til mat, kulturlandskap og opplevelser. Landbruket har alltid hatt, og vil fortsatt ha en viktig plass i et livskraftig Nittedal. Mat og matproduksjon er viktig, også ut fra et miljøperspektiv.
- opprettholde en god egendeckning av arbeidsplasser i kommunen.
- ikke ha store lageranlegg med få arbeidsplasser, skjemmende arealbruk og mye tungtrafikk.
- at bedrifter med små arealkrav og som for øvrig kan fungere godt i tett befolkede områder prioriteres ved nyetableringer.
- støtte eventuell etablering av kontorfellesskap i Nittedal som gjør det mulig for flere å redusere behovet for dagpendling til Oslo og andre nabokommuner.
- at eventuell ny kjøpesenterkapasitet lokaliseres til de eksisterende tettstedene Rotnes Sør (Mo), Hagan og Åneby.
- gi miljøhuset Gnisten muligheten til å utvikle sine arbeidsmarkedstiltak, for å få flest mulig ut i meningsfylt arbeid.
- etablere tilrettelagte arbeidsplasser i Nittedal.
- styrke samarbeidet mellom kommunen og næringslivsforeningene.
- utvikle regionalt samarbeid innen næringsutviklingen på Nedre Romerike, bl.a. gjennom den regionale næringsplanen i regi av SNR.

## **10. Skole for kunnskap og like muligheter**

Kunnskap er en forutsetning for et "Det gode liv" og er grunnlaget for frihet og demokrati. Venstres utdanningspolitikk bygger på at alle skal ha samme adgang til utdanning – uansett økonomisk, kulturell og sosial bakgrunn. Venstre har et høyt ambisjonsnivå for grunnskolen i Nittedal. For å nå et høyt nivå, mener vi lærerens kompetanse må styrkes og at skolen må tilføres tilstrekkelig med ressurser slik at det er fleksibilitet til å møte behovene som oppstår.

Venstre vil ha mer og sterkere samarbeid mellom skolene for å utnytte pedagogisk kompetanse og andre ressurser best mulig. Skoledagen skal være spennende, interessant og skapende for eleven. Læreren må gis gode rammevilkår for å skape et høyt kompetansenivå. Elevene må få de læremidler og lærebøker som ansees nødvendig for å oppfylle dagens krav og behov.

Foreldre er en viktig ressurs for skolen i Nittedal og vi ønsker disse mer involvert i en skapende rolle i skolesamfunnet.

Det er viktig at sosiallærerfunksjonen/helsesøstertjenesten/pedagogisk psykologisk tjeneste styrkes. Det er viktig og nødvendig å drive forebyggende slik at barn og unge får nødvendig hjelp i en så tidlige fase som mulig.

### **Kompetanseløft for lærere og skoleledere**

Det skal være fokus på kunnskap i skolen og godt læringsutbytte for elevene. Læreren er skolens viktigste ressurs. Det skal utarbeides en helhetlig plan som sørger for at skolene har de beste lærerne vi kan få. Høyere

lærertetthet, videreutdanning, mentorordning og kompetanseår for lærere er blant de virkemidlene som skal vurderes i en slik plan.

Alle grunnskoler forutsettes å kartlegge sin kompetanse og utarbeide en plan for hvordan skolens kompetanse skal videreutvikles.

#### Nittedal Venstre vil:

- gi gode rammebetingelser for den enkelte skole og lærer, og mindre byråkratiske og detaljerte regler.
- tilføre nødvendige midler for å ta høyde for økt lederressurs, økt elevtall, delingstimer og annen tilpasset opplæring.
- satse systematisk på etterutdanning for ansatte i grunnskolen. Vi vil prioritere kompetanseutvikling for lærere innen matematikk, naturfag, IKT og kroppsøving.
- innføre kompetanseår der lærere etter et visst antall år kan få permisjon med lønn for å oppdatere sin kompetanse.
- gjenreise respekten for læreren gjennom å tilføre kompetanse, og ved å la læreren i hovedsak drive med undervisning.
- styrke de faglige og sosiale rådgivningsfunksjonene i barneskolen og i ungdomsskolene.
- at skoletilbud tilrettelegges for integrering av elever med fremmedkulturell bakgrunn.
- involvere foreldre / foresatte i arbeidet med å skape gode resultater og godt miljø ved skolene.
- opprette en tjeneste og støtte skoler der det er spesielle utfordringer som må løses.
- at skolene skal ha tilstrekkelig IKT-kapasitet, slik at alle barn får en reell mulighet til å bruke informasjonsteknologi som et verktøy i undervisningen.
- benytte evalueringssystemer som sikrer høy kvalitet og nødvendig ressurstilgang i skolen.
- at skolene skal presentere sin egenart slik at elevene så langt det er praktisk mulig kan velge skole i samarbeid med foreldrene.
- at den enkelte skole bør legge til rette for individuell lønnsvurdering av lærerne basert på kompetanse, ansvar og særskilte funksjoner.
- ha nulltoleranse overfor hærverk og ødeleggelse.
- styrke kampen mot mobbing og vold.
- utvide skolekapasiteten der det trengs, spesielt i Rotnes-området på grunn av den planlagte boligbyggingen i Kruttverket.
- utvikle kvaliteten på SFO-tilbudet og verdsette barns frie lek.
- redusere ekstrabetalingen i SFO i forhold til betaling i skoleferier til 50 kr per dag.
- innføre normer for voksnetthet i SFO.
- ha nye tilbud innen skolefritidsordningen slik som Natur-SFO.
- at fylkeskommunen skal utvide tilbudet på Bjertnes videregående skole, spesielt innen kreative og praktiske-estetiske fag.

## **11. Et godt oppvekstmiljø for barn og unge**

Venstre vil at barnehagetilbudet i Nittedal skal holde høy kvalitet. Driftsbetingelsene for barnehagene må bedres, og det må satses på gode rekrutteringsordninger for å skaffe tilstrekkelig kompetent personell til bygdas barnehager.

Erfaring viser at barnehagene som har et høyt antall pedagoger og et sterkt faglig miljø, tiltrekker seg og beholder pedagoger. Venstre vil styrke det pedagogiske miljøet i barnehagene.

Ansatte i barnehagene må tilbys konkurransedyktige lønnsbetingelser, og relevant etterutdanning.

Venstre vil at alle småbarnforeldre som ønsker det skal ha frihet til å velge barnehage til sine barn, blant et variert tilbud av gode offentlige og private barnehager. Det må finnes gode naturbarnehager og kulturbarnehager i kommunen.

Det skal arbeides for at all ungdom skal oppleve å ha aktivitetstilbud i sitt nærmiljø. Barn og unge som har behov for hjelp, må få dette så tidlig som mulig. Dette prinsippet har vi fått nedfelt i kommuneplanen for oppvekst. Venstre vil følge opp dette i perioden.

#### Nittedal Venstre vil:

- styrke muligheten for ufaglærte til å ta førskolelærerutdanning ved å kunne tilby stipend og/eller dekning av læremateriell.
- vurdere behovet for å etablere gratis assistentskole for ufaglærte.
- utvide bruken av spesialpedagoger i barnehagene. Spesialpedagogene skal styrke både kommunale og private barnehager.
- likebehandle kommunale og private barnehager når det gjelder rammetilskuddet.
- stimulere til drift av nye barnehager med forskjellige pedagogiske innhold og livssyn.
- følge opp kriteriene for opptak til barnehagene, slik at alle søkere opplever et reelt samordnet opptak og rettferdig behandling.
- gi barnehagene bedre og mer spennende uteplasser som stimulerer til lek og allsidig aktivitet.
- at barn i barnehagene skal bruke mye tid ute, blant annet ved å bruke Marka.
- at det blir regulert store nok naturtomter til barnehager i nye boligfelt.
- å få til en «Åpen barnehage» - et sted å være og et sted å møtes for familier og barn.
- sikre full barnehagedekning.
- iverksette tiltak for god integrering av barn med fremmedkulturell bakgrunn.
- at barn og unge skal få aktivitetstilbud i nærområdene, blant annet ved i større grad å ta i bruk skoleanleggene til kulturaktiviteter og idrett.
- ha aktiv bruk av kulturhus, idrettshaller og bibliotek som arenaer for barne- og ungdomsarbeid.
- styrke det forebyggende arbeidet slik at Nittedal kommune på kortere og lengre sikt kan jobbe for å ivareta barn og unge, samt komme tidlig på banen med barn i risikozonen.
- gi Utekontakten gode rammer for å fortsette sitt forebyggende arbeid; både ute «i felten» og i sin egen base.
- at barnevernet gis ressurser til å følge opp barn og foreldre på et tidlig stadium i forhold til mulige problemer.
- styrke rusforebyggende arbeid i samarbeid mellom hjem, skole, politi og fritidstilbud.
- etablere og opprettholde rusfrie møte- og aktivitetssteder for ungdom i alle deler av bygda – i samarbeid med idrettslag og andre ungdomsorganisasjoner.
- bedre sikkerheten i sentrumsområdene i Nittedal gjennom økt patruljering av synlig politi og stimulere til en utvidet nattevandringsordning.
- utrede oppgaver og ressursbehov for PPT. Problemstillinger rundt mobbing vektlegges i dette arbeidet.
- fortsette satsingen på barn og unges kommunestyre (BUK).

## **12. Et tilpasset helse og sosialtilbud**

Et godt liv og tilhørighet til lokalsamfunnet gir god helse. Venstre vil arbeide for at alle skal føle trygghet for at de får nødvendig støtte når de har spesielle behov. Kommunens sosiale tjenester må i størst mulig grad tilpasses den enkeltes behov. Venstre vil prioritere forebyggende tiltak i alt helse- og sosialarbeid. I kampen mot rusmisbruk, må de kommunale tiltakene settes inn så tidlig som mulig.



#### Nittedal Venstre vil:

- etablere forebyggende helsetjenester tilpasset unges behov.
- styrke skolehelsetjenesten ved grunnskolene og videregående skole.
- arbeide for å fjerne vold og overgrep, spesielt de som går utover kvinner og barn. Kommunen må utarbeide handlingsplaner for å forebygge og for å gi hjelp til de som blir rammet av dette alvorlige samfunnsproblemet.
- forebygge skader og ulykker i hjemmene, gjennom å ta i bruk WHO-modellen «Trygge lokalsamfunn».
- bedre tilgjengeligheten for funksjonshemmede i alle offentlige bygg og institusjoner.
- at funksjons- og utviklingshemmede skal tilbys tilpassede arbeidsplasser og fritidstilbud.
- at funksjonshemmede skal oppnå en størst mulig grad av likestilling og likeverdig deltakelse i samfunnet.
- at alle funksjonshemmede som ønsker og har behov for det, skal få personlig assistent.
- utvikle aktivitetstilbudet og psykiatritilbudet som i dag er lokalisert ved Mosletta aktivitetssenter
- ha trygghetsalarmer til de som trenger det.
- sikre ressurser til et godt rehabiliteringstilbud ved Døli pleie- og omsorgssenter.
- at kommunen skal ta imot flere flyktninger, og det må utarbeides en opptrappingsplan for dette.
- at mottaket av flyktninger må bemannes basert på de reelle behovene.
- at frivillige organisasjoner, frivillighetssentralen og miljøhuset Gnisten brukes aktivt i integreringen av flyktingene.
- at helsetilbudet til flyktingene må styrkes, bl.a. for å forebygge psykiske lidelser. Frivillige lag og foreninger, herunder kultur- og idrettsorganisasjoner, bør trekkes inn i dette arbeidet.
- innføre en bostøtteordning for å håndtere problemstillinger knyttet til innføring av gjengs leie for kommunale boliger.
- søke tiltak og muligheter med lokalt næringsliv for å tilbakeføre flest mulig til tilrettelagt eller ordinært arbeid.

### **13. Meningsfylt alderdom – pleie og omsorg**

Venstre vil sikre alle en meningsfylt alderdom og verdig behandling, uansett personlig økonomi og sosialt nettverk. Vi vil legge forholdene til rette for at den enkelte skal kunne bo hjemme så lenge de ønsker det. Alle skal fortsatt kunne delta aktivt i samfunnet med blant annet bruk av kulturtilbud, foreningsarbeid, politisk arbeid og som en ressurs i lokalsamfunnet. Vi er sprekere og vi blir flere som blir eldre, så vi må ha fokus på framtidige behov. Det må sikres en videre utbygging av god, behovtilpasset eldreomsorg i kommunen. Det er viktig at det blir laget en helhetlig plan for pleie og omsorg i ny kommuneplan slik at de økende og endrede behov blant innbyggerne blir ivaretatt.

#### Nittedal Venstre vil:

- styrke praktisk bistand i hjemmet (hjemmehjelp), med god mulighet for mottakeren til å påvirke innholdet i tjenestene, slik at flere kan bo hjemme.
- opprettholde Eldresentrene (dagaktiviteter for eldre) i Søndre Nittedal og i Hakadal, og opprette tilsvarende tilbud i Rotnesområdet. Ved rullering av kommuneplan / utarbeidelse av kommunedelplan for sentrum skal det settes av tomt til framtidig sykehjem/dagsenter og tilrettelagte boliger for eldre/funksjonshemmede i Rotnesområdet.
- gjeninnføre lokale kjøkken ved Skytta og Døli. Mat er en viktig både for behandlingstilbudet og trivselen.
- at eldreentre må plasseres slik at det fremmer opplevelser, ikke avstand til samfunnet forøvrig.
- gjennomføre en ny politisk behandling av kriterier for tildeling av plasser ved sykehjemmene.
- at institusjonene må ta ansvar for aktivitet og stimulering ved kommunens sykehjem, med blant annet bruk av kommunens kulturtilbud.
- at det gode samarbeidet med Skyttas venner og Dølis venner videreutvikles.
- ha full behovsdekning av omsorgsboliger og pleiehjemsplasser, og med enerom for de som ønsker det.
- ha fokus på kvalitetsarbeid og kvalitetsmåling ved sykehjemmene i Nittedal.
- opprette 1 ½ linjetjeneste for å sikre bedre tilbud og samarbeid mellom sykehusene og kommunen.
- vurdere behovet for bygging av sykehjem, eldreentre og omsorgsboliger på Rotnes.

## 14. Kulturkommunen Nittedal - kultur, idrett og friluftsliv

Nittedal har en fin natur, variert kulturlandskap og gode muligheter for friluftsliv. Et rikt kultur- og idrettsliv bidrar til å skape felles identitet og tilhørighet til bygda vår. Frivillige lag og foreninger bidrar til at Nittedal er en god kommune å bo i. Mange jobber utenfor kommunen, så lokale fritidstilbud er derfor en viktig trivselsfaktor. Venstre vil stimulere til et ytterligere mangfoldig og aktivt kultur-, idretts- og friluftsliv. Å ha en fysisk og kulturelt aktiv befolkning er nært koblet til en befolkning med høy trivselsfaktor. For barn og unge er disse tilbudene en svært viktig del av det å få en meningsfylt oppvekst, både sosialt, mentalt og fysisk. Mange av tilbudene er viktige i det forebyggende helsearbeidet, der alternativet er økte kostnader til lindring og behandling. Kommunen trenger gode arenaer for utøvelse av kultur og idrett.

### Nittedal Venstre vil:

- bygge kulturhus og bibliotek i sentrum av Nittedal. Kommunen skal bidra økonomisk sammen med frivillige og næringslivet.
- at det skal være en kommunal oppgave å bidra til driften av Nittedal kulturhus på samme måte som kommunen finansierer driften av idrettshaller og svømmehaller.
- stoppe kultursalprosjektet ved Nittedal Ungdomsskole, og isteden gjennomføre første byggetrinn av kulturhuset. Første byggetrinn av kulturhuset planlegges for byggestart i 2013.
- avsette midler til leie av lokaler for øvelser og framføringer for barne- og ungdomsorganisasjoner. Tiltaket gjennomføres som et alternativ til å etablere kultursal ved Nittedal Ungdomsskole.
- utvikle bibliotekstilbudet og vurdere behovet for utvidet åpningstid.
- at kirkene i kommunen må vedlikeholdes på en god måte.
- at Rotneskirken vurderes samlokalisert med kulturhuset.
- gi kulturskolen gode rammebetingelser.
- bedre utnyttelsen av kommunale idrettsanlegg, mer fleksible åpningstider i idrettshallene.
- opprettholde dagens ordning med gratis bruk av kommunale idrettsanlegg for lokale idrettslag og utøvere.
- opprettholde lokale balløkker og skøytebaner.
- utvikle idrettstilbudet og anleggskapasiteten i nært samråd med idrettsrådet.
- rehabilitere Sentralidrettsanlegget med friidrettsbane.
- at det må bygges en undergang ved Svartkruttveien som sikrer tilgang til marka både sommer og vinter. Dette er et tiltak som fremmer friluftsliv og folkehelse, og er et godt miljøtiltak ved at det er med på å redusere behovet for bruk av bil for å komme seg ut i marka.
- arbeide for etablering av ballbinge ved kommunens barne- og ungdomsskoler.
- at skianlegget i Varingskollen gis mulighet til å utvides og rustes opp slik at det fortsatt blir attraktivt for Nittedals unge alpinister, telemark- og snøbrettkjørere.
- at idrettslagene skal kunne overta vedlikeholdet av enkelte idrettsanlegg etter avtale med kommunen. Dette forutsetter visse rammebetingelser og økonomisk støtte fra kommunen.
- i samarbeid med frivillige, etablere tilbud til unge som ikke deltar i organiserte kulturtiltak og idrett.
- støtte frivillige organisasjoner og idrettslagenes tilbud til funksjonshemmede.
- ha fokus på kulturminnevern ved blant annet merking av historisk interessante bygninger og steder.
- stimulere til bevaring av verneverdige bygninger og bygningsmiljøer, også de som er i privat eie.
- anerkjenne og stimulere til frivillighet som en bærebjelke i lokalsamfunnet.
- at kommunen skal bruke frivillighet, kultur og idrett aktivt for å skape tilhørighet til bygda vår, og for å bygge felles identitet.
- at organisasjonene skal ha en forutsigbar og fleksibel tilskuddsordning.
- bedre rammebetingelsene for eksisterende frivillige organisasjoner for å beholde og videreutvikle tilbudet innen kultur, idrett og annet frivillig arbeid. Ildsjeler er motorer innen frivillig arbeid, og disse må ha tilfredsstillende arbeidsbetingelser for å kunne videreføre sitt arbeid.
- ha faste møtepunkter mellom de frivillige organisasjonene, representert ved Nittedal Idrettsråd, Nittedal Kulturforum og Frivillighetssentralen, og kommuneadministrasjonen og politikerne.

## **15. Venstres 10 grunnleggende prinsipper**

### **1. Friheten skal gjelde overalt, for alle**

Liberalismens mål er enkeltmenneskets frihet. Venstre vil utvide den enkeltes mulighet til å ta kontroll over eget liv – for begge kjønn, på tvers av landegrenser, kulturell bakgrunn, livssyn og legning. Vi hviler først når friheten gjelder overalt, for alle.

### **2. Det personlige ansvaret er ufravikelig**

Alle har ansvar for seg selv. For Venstre er dette like grunnleggende som retten til frihet. Vi er sterke i troen på at den som gis anledning til å ta ansvar, griper muligheten – og gjennom det vinner økt verdighet og frihet. De få som er ute av stand til å ta ansvar for seg selv, skal få samfunnets hjelp til å leve et verdig liv.

### **3. Alle har ansvar for hverandre, for miljøet og for kommende generasjoner**

Alle har ansvar for hverandre og for å sikre at kommende generasjoner har samme muligheter til frihetsutfoldelse som oss. Vi plikter å hjelpe andre med å sikre forutsetningene for frie liv, blant annet gjennom å bygge sterke felles institusjoner, ved å bekjempe fattigdom og ved å respektere naturens egenverdi og bærekraft.

### **4. Virkelig frihet forutsetter felleskap og rettferdighet**

En fri verden kjennetegnes av rettferdighet, verdighet og muligheter for alle. Frie samfunn har lokale, nasjonale og globale felleskapsinstitusjoner og et godt sikkerhetsnett for alle. Frie samfunn er rettferdige og åpne – hvor enhver person med de nødvendige evner og innsatsvilje, skal kunne nå enhver posisjon i samfunnet.

### **5. Alle er likeverdige, men ingen er like**

Liberalismen er raus. For Venstre er det en verdi i seg selv at mennesker er ulike og tar ulike valg. Respekten for ulikhet inkluderer fordi den innebærer nysgjerrighet i møte med det ukjente, og toleranse for at det gode liv ikke er likt for alle. Toleranse betyr respekt, ikke likegyldighet eller feighet.

### **6. Politikk skal fremme livskvalitet og menneskelig vekst**

Det liberale engasjementet for frihet går lengre enn å sikre alle materiell trygghet og velstand. Overalt i verden kjennetegnes det gode liv av mer enn det materielle – av kultur og åndsliv, frivillig arbeid og læring. Liberal politikk skal sikre dette som reelle muligheter for alle i et samfunn.

### **7. Politisk makt skal komme nedenfra**

Politisk makt og styring skal forankres i demokratiske institusjoner med stemmerett for alle. Demokrati, ytringsfrihet, organisasjonsfrihet, og trosfrihet er grunnleggende liberale rettigheter. De viktigste avgjørelsene som gjelder fellesskapet, skal tas av folkevalgte organer.

### **8. Makt skal spres og balanseres**

Et liberalt samfunnssystem består av fire bærebjelker: Demokratiet, rettsstaten, det sivile samfunn og markedsøkonomien. Venstre er opptatt av å sikre disse institusjonenes åpenhet, uavhengighet og samspill. En slik spredning av makt og åpenhet om maktutøvelse er nødvendig for å hindre autoritær politikk, maktmisbruk og korrupsjon.

### **9. Den liberale staten er upartisk, sterk og begrenset**

Den liberale staten må bygge sterke fellesskapsinstitusjoner for å sikre frihet og muligheter for alle, uten å frata den enkelte ansvar. Staten må være nøytral overfor livssyn. Den liberale statsmakten må respektere begrensningene i egen makt. Staten har et spesielt ansvar for å verne om mindretallets rettigheter.

### **10. Liberalismen er optimistisk og alltid underveis**

Det liberale samfunnet er alltid underveis og åpent for bedre løsninger, skapt gjennom kraften i de bedre argumenter og gjennom mennesker som får brukt evnene sine. Venstres optimisme er grunnlagt på en sterk tillit til menneskenes skaperkraft og på en tro på at det i fellesskap er mulig å legge grunnlag for frie liv, overalt - for alle.